

LBRIS

We know
books

TINO NEACȘU

UN ALT ORAȘ, O ALTĂ ISTORIE

(jurnalul unui dependent de călătorii)

CÎȘMIȚIU
books

Luxor și Cairo, Halkidiki și Nikiti, capitala Peninsulei Sithonia. Hazardul a făcut să ajung iarăși în câteva din locurile acestea și să pot vedea ceea ce nu reușisem de prima dată.

Cuprins

1. Farmecul Andaluziei..... 11
Costa del Sol și Andaluzia – Gibraltar – Málaga – Pablo Picasso, geniul acuzat că a furat-o pe Mona Lisa – Córdoba – Sevilla – Setenil de las Bodegas – Ronda – Regii Catolici: Ferdinand și Isabela – Alhambra – Granada – Fuengirola
2. Între Deșertul Agafay și Munții Atlas 70
Prima noapte la Marrakech – Medina și Piața Jemaa el Fna – Moscheea Koutoubia – Yves Saint Laurent și Marrakech – Jardin Majorelle – Povestea unui oraș magic – Palatul Bahia
3. De la Lisabona la Santiago de Compostela..... 94
Lisabona – Bombarral – Cu tramvaiul prin Lisabona – Fatima – Coimbra – Guimaraes: aici s-a născut Portugalia – Afonso Henriques: primul rege al Portugaliei – Dealul lui Iisus – Porto, un oraș senzațional! – Santiago de Compostela – Sintra - Obidos, o minune – Ponte da Lima – Aveiro – Braga – Nazaré – Estoril – Rei Carol sau Carol al II-lea în exil – Cascais – Cabo da Roca – Lisabona, I'll be back!

4. Frumusețea unei foste capitale imperial 146
Noaptea la Budapesta – Curțile Gojdu – Budapesta pe timp de zi – Elizabeth Taylor și Richard Burton la Budapesta – Dunărea albastră
5. Un circuit transilvănean 166
Valea Oltului – Sibiu – Cluj – Oradea – Cele mai înalte catedrale și biserici din România – Ferdinand cel Loial
6. Toscana, leagănul Renașterii 192
Rimini – San Marino – Veneția – Casanova: filozof la tinerețe, creștin la bătrânețe – Florența – Bogăția Florenței și Cosimo de' Medici – Niccolò Machiavelli sau scopul scuză mijloacele – Montecatini Terme – Siena – San Gimignano – Pisa – Cinque Terre – Bologna
7. La mare, la soare 237
Mamaia, azi – Regina Maria și castelul de la Mamaia – Mamaia interbelică – Când a apărut Mamaia pe harta? – Mamaia sub comuniști
8. Franța: palate, castele și catedrale 263
Paris: Cartierul Montmartre, Catedrala Notre-Dame de Paris și Cartierul Latin – Chartres: Catedrala Notre-Dame de Chartres și orașul medieval – Chateau de Versailles: palatul și grădinile – Făcea sau nu făcea baie Ludovic al XIV-lea? Erau sau nu erau toalete la Versailles?

- Bourges: Catedrala St. Etienne și Palatul Jacques Coeur – Chateau Chenonceau sau castelul doamnelor – Caterina de' Medici, cea mai puternică femeie din Europa – Chateau Royal de Blois sau patru castele într-unul singur – Chateau d'Amboise – Leonardo da Vinci la Chateau du Clos Lucé – Chateau de Chambord sau capodopera Renașterii – Tours – Beaugency – Orléans – Chateau de Vaux le Vicomte sau de ce e bine să nu te afișezi – Chateau de Fontainebleau și istoria Franței – Paris, encore un fois
9. De pe malurile Rinului pe cele ale Senei 326
De la Strasbourg la Paris – Catedralele din Strasbourg – De la castru roman la capitală europeană – La pas prin Strasbourg – Ribeauville – Riquewihir – Kaysersberg – Colmar, oraș de poveste – Regina Maria la Val du Pâtre – Mulhouse – Basel – Nancy – Metz – Reims – Paris – Tristan Tzara și dadaismul
10. Nu e nimic putred în Danemarca 405
Copenhaga, prima impresie – Un oraș în oraș – Nyhavn – Bursa, Christiansborg și Rosenborg – Torvehallerne, Turnul Rotund, Strada Strøget și Piața Primăriei – Tivoli și Mica Sirenă – H.C.Andersen, cu vaporul pe Dunăre!

11. De la Marea Mediterană la Golful Biscaya..... 430
 Montserrat – Pineda de Mar – Zaragoza –
 Pamplona – Muzeul Guggenheim din Bilbao –
 Bilbao – Santander – San Sebastián – Elizabeth
 Taylor și surâsul care i-a cucerit pe basci - Pau
 – Andorra la Vella – La Rambla și Cartierul
 Gotic – Sagrada Familia – Gaudí, geniul care a
 murit ca un cerșetor – Lloret de Mar
12. Țările Baltice 505
 Ce ne spune istoria? – Riga - Mihail Barîșnikov
 și fuga din Rusia – Palatul Rundale – Dealul
 Crucilor – Kaunas – Vilnius – Republica
 Užupis – Trakai – Trandafirul din Turaida –
 Pärnu – Kadriorg – Tallinn
- De același autor..... 544
 (1) „Odesa, pas cu pas” – (2) „Odesa seducție
 și pasiune” – (3) „Elizabeth Taylor – Vis de
 glorie – Primii zece ani la Hollywood” – (4)
 „Inocenții” – (5) „Elizabeth Taylor – Cleopatra,
 ultima regină” – (6) „Ultima dată când am
 văzut Odesa” – (7) „Filme, cărți, vacanțe și o
 pandemie”

1. Farmecul Andaluziei

Costa del Sol și Andaluzia – Gibraltar – Málaga –
 Pablo Picasso, geniul acuzat că a furat-o pe Mona Lisa –
 Córdoba – Sevilla – Setenil de las Bodegas – Ronda –
 Regii Catolici: Ferdinand și Isabela – Alhambra –
 Granada – Fuengirola

Costa del Sol și Andaluzia

Într-un sfârșit de octombrie am decis că este cazul să încerc și eu ceva nou: să plec într-o vacanță de unul singur, adică fără prietenii mei, să mă înscriu pur și simplu într-un circuit de grup fără să cunosc pe nimeni, să stau tot timpul într-un singur hotel, dar să plec zilnic în câte o excursie. Am cercetat tot felul de oferte, le-am analizat, le-am întors pe toate părțile, am verificat dacă ceea ce spun ofertele este și posibil în realitate și am găsit ceva pe gustul meu: un circuit andaluz, fix așa cum mi-l doream. Programul promitea în fiecare zi câte o vizită într-un alt loc, fără să trebuiască să mă trambalez dintr-un hotel în altul. Locurile sau orașele pe care urma să le vizitez - și pe care îmi dorisem de ani de zile să le explorez aveau toate rezonanțe exotice: Málaga, Benalmadena, Torremolinos, Marbella, Gibraltar, Munții

Sierra Nevada, El Caminito del Rey, Córdoba, Sevilla, Granada, Alhambra, Cadiz, Setenil de las Bodegas, Ronda și, nu în ultimul rând, Fuengirola, orașelul în care aveam să stau.

Atenție! Toate aceste denumiri trebuie pronunțate ca spaniolii, cu accentul pe prima silabă. Numai așa veți reuși să „gustați” din farmecul exotic al acestor denumiri. Încercați să pronunțați Málaga astfel. Ei, cum sună?

Timpul ales pentru circuit îmi garanta faptul că vremea va fi tocmai bună pentru explorarea Andaluziei, adică nu va fi caniculă și nici o mare afluență de turiști. Aveam să mă înșel într-o singură privință: vremea a fost excelentă, într-adevăr, însă turiștii erau mulți și din toate colțurile lumii.

La plecarea de pe Aeroportul Otopeni, aflat la șase kilometri de centura Bucureștiului, nu m-a așteptat nimeni din partea agenției de turism. M-a mirat puțin, însă important era să mă aștepte cineva la destinație, la aeroportul din Málaga, de pe Costa del Sol! Așa a și fost: după patru ore și ceva de zbor direct cu Wizz Air, am aterizat spre seară pe modernul aeroport de lângă Málaga, mi-am luat bagajele și - la ieșirea din aeroport - am dat peste ghidul care avea o pancartă cu denumirea agenției de turism și care, când a văzut că ne-am adunat destui în jurul său, a început „să strige catalogul” și așa am văzut și eu cu cine aveam să petrec o săptămână întreagă pe meleagurile Andaluziei. Eram cu toții cam 20 de inși și am constatat cu plăcere - de ce să n-o spun? - că erau și destui tineri în grup, nu doar

pensionari (sau „seniori”, ca să folosesc și eu acest eufemism lingușitor care apare atât de des în reclamele agențiilor de turism). Tânăr nu mai sunt de-o veșnicie, dar mai am ceva ani până voi ajunge „senior”!

Primul lucru care m-a impresionat după ce ne-am urcat în autocar și am pornit spre Fuengirola a fost infrastructura rutieră: o întreagă rețea de autostrăzi și drumuri secundare, de tuneluri și poduri, care sfidează geografia și acaparează privirile, și care leagă între ele toate orașele de pe coasta Mediteranei și a Atlanticului cu cele de dincolo de munții din interiorul Andaluziei, ultima regiune a Spaniei care a fost cucerită de Regii Catolici - Ferdinand și Isabela - de la mauri în anul 1492, adică în același an în care Columb a descoperit America, trimis și finanțat de aceiași regi catolici. Influența arabă se simte în Andaluzia mai mult decât oriunde în altă parte din Peninsula Iberică.

Mă așteptau opt zile în care aveam să văd cu ochii mei minunății despre care doar citisem, în care aveam să merg în locuri pe care dorisem să le văd dintotdeauna și în care urma să am șansa de a cunoaște pe viu, ca să zic așa, câte ceva din istoria, cultura și viața de zi cu zi a Andaluziei, despre care știam că este patria dansului flamenco, a coridelor și a plantațiilor de măslini. Mai știam că pe meleagurile acestea natura a fost generoasă și că Andaluzia le are pe toate: marea azurie și oceanul nesfârșit, plajele de nisip fin și munții cu vârful acoperite de zăpadă, cele mai frumoase moschei și catedrale, palatele grandioase rămase de pe vremea

maurilor și castelele medievale, podgoriile de viță-de-vie și cele 325 de zile însorite pe an care i-au dat renumele de Costa del Sol.

Spania este împărțită în 17 comunități autonome compuse fiecare din două sau mai multe provincii. Andaluzia este formată din opt provincii: Almeria, Cadiz, Córdoba, Granada, Huelva, Jaen, Málaga și Sevilla.

Capitala Andaluziei este la Sevilla, un oraș pe care aveam să-l văd cât de curând. Ca suprafață, Andaluzia este cam de mărimea Portugaliei, fiind cea de-a doua cea mai mare comunitate autonomă din Spania, după Castilia y León, însă ca populație este cea mai mare. Mai știam că în ceea ce privește bunăstarea populației și gradul de dezvoltare, Andaluzia ar fi fost printre comunitățile mai puțin bogate ale Spaniei, însă la data când am fost eu nu cred că acest lucru mai era valabil. Eu am văzut o Andaluzie pe cât de frumoasă și de atractivă, pe atât de dinamică și de bogată. Iar Costa del Sol este un paradis!

Era destul de târziu și mai toată lumea era obosită, așa că fiecare și-a văzut de-ale lui, n-a prea fost timp de socializare, însă era timp berechet să ne cunoaștem în zilele următoare, când aveam să călătorim cu autocarul prin toată Andaluzia. De regulă, locurile la autocar se atribuie din prima zi și toată lumea le respectă pe toată durata circuitului. Noi am fost excepția care confirmă regula! Probabil pentru că sezonul era aproape de sfârșit și ghidul însoțitor, care se stabilise de ani buni pe Costa

del Sol, în Benalmadena, era cu gândul la propria lui vacanță, a uitat să precizeze cine unde stă în autocar, așa că aveau să treacă vreo două zile până cand ne-am înțeles între noi, nu fără oarece tensiuni. După ce m-am cazat am ieșit imediat în nebunia de-afară, dat fiind că hotelul se afla fix în buricul târgului, pe faleza principală din fața portului. Având marea drept în față, m-am decis să o iau la dreapta, deși în orice parte aș fi mers, era la fel de plin de magazine, baruri și restaurante, care de care mai animat și mai colorat, aproape exotic, toate străduindu-se să-ți capteze atenția: „London Pub”, „O’Sullivans” sau „Los Brothers” ca să numesc doar câteva... Cam după vreo 200 de metri am ajuns la intersecția cu Calle de Jacinto Benavente (numele străzii vine de la celebrul dramaturg spaniol, laureat al premiului Nobel pentru literatură), dincolo de care începea centrul vechi, luminat ca ziua și cu terase pline ochi.

Gibraltar

Undeva pe la jumătatea drumului care coboară dinspre San Roque către Marea Mediterană până la Linea de la Conception poți zări deja celebra stâncă a Gibraltarului, ieșind semeață din mare, până la înălțimea de 426 de metri. Pentru mine, deși nu mai fusesem niciodată aici, era parcă o revedere a unui loc arhicunoscut, pentru că despre Gibraltar citisem atât de mult și de atât de mult timp, încât mi-era la fel de

familiar ca propriul meu cartier... Așa că m-a cuprins acea emoție pe care am simțit-o de fiecare dată când am ajuns să văd cu ochii mei un lucru despre care știam aproape tot. S-a dovedit că nu știam chiar tot! De exemplu, mă așteptasem - chiar doream! - să traversez pe jos pista de aeroport ca să trec din Spania în Gibraltar sau, la fel, mă gândeam că voi vedea numai mașini cu volanul pe dreapta, ca în Anglia, odată ce Gibraltarul este colonie britanică. Dar nu, în ziua de azi treci bine mersi cu mașina printr-un tunel construit pe sub pistă și nu, nicio mașină nu are volanul pe dreapta și se circulă ca peste tot în Europa.

Gibraltarul a fost prima excursie din circuitul andaluz. De la Fuengirola – sau mai bine zis, din fața superbului hotel de patru stele la care am stat - până la Gibraltar sunt 105 kilometri, iar la trecerea frontierei a fost de ajuns cartea de identitate. Însă dacă am fi venit cu o săptămână mai târziu, ar fi trebuit să avem pașaportul la noi, dat fiind că Gibraltarul nu mai este parte a Uniunii Europene.

Lumea antică credea că aici era sfârșitul pământului, dincolo de care nu mai exista nimic, adică: „*Nec Plus Ultra*”. Coloanele lui Hercule exprimau tocmai acest lucru: limita cunoașterii umane. În fapt, aceste coloane erau cei doi piloni care flancau strâmtoarea dintre Atlantic și Mediterana: stânca Gibraltarului la nord - în Europa - și Muntele Hacho din Ceuta (mai degrabă un deal, înalt de 204 metri) la sud - în Africa. După ce au recucerit Andaluzia de la mauri, spaniolii

l-au dat jos pe „*nec*” și au păstrat „*plus ultra*” ca motto pe steagul lor, ca expresie a faptului că, ba da, dincolo de Gibraltar există o întreagă lume pe care Columb a descoperit-o în 1492: America!

După trecerea frontierei am luat-o pe Winston Churchill Avenue și am ajuns imediat pe Main Street, adică pe strada cea mai căutată de turiștii din lumea întreagă, pentru că aici se află toate magazinele, cârciumile, bisericile, instituțiile și muzeele din peninsula Gibraltar. Vechile construcții în stil andaluz se îmbină perfect cu zgârie norii care parcă ar vrea să ajungă până la înălțimea stâncii, iar cabinele telefonice roșii, indicatoarele stradale în stil britanic, turiștii care vorbesc toate limbile pământului, pensionarii britanici cu dare de mână și terasele cu „*fish and chips*” te aruncă definitiv într-o atmosferă aproape londoneză.

Dar înainte de a ne plimba prin oraș, ne-am îmbarcat în niște microbuze speciale și am început să urcăm serpentinele de pe stâncă. Am fi putut urca pe jos, pe un drum amenajat de armata britanică încă din secolul al XVIII-lea sau am fi putut lua o telecabină. Cele mai spectaculoase priveliști sunt – desigur – din telecabine, însă, vă asigur, că aproape la fel sunt și dacă mergi pe jos sau cu microbuzul.

Gibraltarul este faimos nu doar pentru istoria și importanța sa strategică, ci și pentru că este singurul loc din Europa care este locuit de... maimuțe! Toată lumea știe zicerea conform căreia dacă ar dispărea maimuțele, ar dispărea și englezii din Gibraltar! Se spune că aici

familiar ca propriul meu cartier... Așa că m-a cuprins acea emoție pe care am simțit-o de fiecare dată când am ajuns să văd cu ochii mei un lucru despre care știam aproape tot. S-a dovedit că nu știam chiar tot! De exemplu, mă așteptasem - chiar doream! - să traversez pe jos pista de aeroport ca să trec din Spania în Gibraltar sau, la fel, mă gândeam că voi vedea numai mașini cu volanul pe dreapta, ca în Anglia, odată ce Gibraltarul este colonie britanică. Dar nu, în ziua de azi treci bine mersi cu mașina printr-un tunel construit pe sub pistă și nu, nicio mașină nu are volanul pe dreapta și se circulă ca peste tot în Europa.

Gibraltarul a fost prima excursie din circuitul andaluz. De la Fuengirola – sau mai bine zis, din fața superbului hotel de patru stele la care am stat - până la Gibraltar sunt 105 kilometri, iar la trecerea frontierei a fost de ajuns cartea de identitate. Însă dacă am fi venit cu o săptămână mai târziu, ar fi trebuit să avem pașaportul la noi, dat fiind că Gibraltarul nu mai este parte a Uniunii Europene.

Lumea antică credea că aici era sfârșitul pământului, dincolo de care nu mai exista nimic, adică: „*Nec Plus Ultra*”. Coloanele lui Hercule exprimau tocmai acest lucru: limita cunoașterii umane. În fapt, aceste coloane erau cei doi piloni care flancau strâmtoarea dintre Atlantic și Mediterana: stânca Gibraltarului la nord - în Europa - și Muntele Hacho din Ceuta (mai degrabă un deal, înalt de 204 metri) la sud - în Africa. După ce au recucerit Andaluzia de la mauri, spaniolii

l-au dat jos pe „*nec*” și au păstrat „*plus ultra*” ca motto pe steagul lor, ca expresie a faptului că, ba da, dincolo de Gibraltar există o întreagă lume pe care Columb a descoperit-o în 1492: America!

După trecerea frontierei am luat-o pe Winston Churchill Avenue și am ajuns imediat pe Main Street, adică pe strada cea mai căutată de turiștii din lumea întreagă, pentru că aici se află toate magazinele, cârciumile, bisericile, instituțiile și muzeele din peninsula Gibraltar. Vechile construcții în stil andaluz se îmbină perfect cu zgârie norii care parcă ar vrea să ajungă până la înălțimea stâncii, iar cabinele telefonice roșii, indicatoarele stradale în stil britanic, turiștii care vorbesc toate limbile pământului, pensionarii britanici cu dare de mână și terasele cu „*fish and chips*” te aruncă definitiv într-o atmosferă aproape londoneză.

Dar înainte de a ne plimba prin oraș, ne-am îmbarcat în niște microbuze speciale și am început să urcăm serpentinele de pe stâncă. Am fi putut urca pe jos, pe un drum amenajat de armata britanică încă din secolul al XVIII-lea sau am fi putut lua o telecabină. Cele mai spectaculoase priveliști sunt – desigur – din telecabine, însă, vă asigur, că aproape la fel sunt și dacă mergi pe jos sau cu microbuzul.

Gibraltarul este faimos nu doar pentru istoria și importanța sa strategică, ci și pentru că este singurul loc din Europa care este locuit de... maimuțe! Toată lumea știe zicerea conform căreia dacă ar dispărea maimuțele, ar dispărea și englezii din Gibraltar! Se spune că aici